

РАБСТВО ДІТЕЙ У СВІТІ

Різник Марина Миколаївна

студентка 3 курсу юридичного факультету

ДВНЗ «Національний Гірничий університет»

Рабство — насильницьке підпорядкування однієї людини іншою або однієї групи людей іншою групою людей. Слово походить від старослов'янського слова "раб" або "роб", яким у слов'ян називали робітника, людину, яка виконує ту, чи іншу господарську роботу. Пізніше з появою у світі рабовласництва, це слово стало вживатись у значенні — людина, яка виконує свої обов'язки примусово, яка знаходиться у власності інших людей або організацій і яку можна розглядати як таку ж складову господарства як і худобу чи знаряддя праці, можна продати, обміняти, убити без її згоди.

Рабовласницькі відносини з'явилися у стародавні часи, коли на Близькому Сході почали виникати перші держави і складні господарські системи з кількома рівнями управління. З часом цей тип відносин поширився по цілому світу, набув більш людських рис і в кінці кінців призвів до появи сучасної системи трудових відносин у світовому господарстві. Важливе значення у процесі відміни рабовласництва в його античній формі зіграли віра, освіта і наука зокрема поява і розвиток таких світових віровчень як християнство, іудаїзм, мусульманство, буддизм та конфуціанство.[10.с.88]

Рабство відоме з доісторичних часів. З економічним прогресом поступово рабство як масове явище відмерло в більшості розвинутих та густонаселених країн, в інших воно було заборонене внаслідок внутрішньої боротьби чи під впливом сусідів.

Одним з історично останніх прикладів масового класичного було рабство негрів в західноєвропейських колоніях, переважно в Америці в 16-19 століттях.

В Східній Європі заборона рабства відбулася дещо пізніше, але інститут кріпацтва зберігався ще до середини 19-го століття.

Рабство в Америці почало відступати всередині 19-го століття. В США виник

рух аболіціоністів, які виступали за скасування рабства в їх державі, виходячи з моральних християнських принципів. Рабство в Сполучених Штатах було скасоване в наслідок Громадянської війни. На початку 60-х років було також скасоване кріпацтво в Російській імперії . Скасування кріпацтва в Австро-Угорщині стало результатом революцій 1848 року, ненабагато раніше.

Адам Сміт зауважив, що скасування рабства в Європі відбулося в той час, коли водночас були сильними світська та релігійна влади, які не особливо ладили між собою. Цю думку підтримав також Огюст Конт, відзначаючи велике значення "розділення духовного та тимчасового" для ліквідації рабства. На думку Сміта скасування рабства практично неможливе в демократичному суспільстві, бо в законодавчих органах засідають ті ж рабовласники, які ніколи не підуть проти власних інтересів.[4.с.455]

В Азії рабство зберігалось ще довше. В Оттоманській імперії торгівля жінками існувала ще до 1908 року. В Китаї рабство було скасоване в 1906, але закон набрав чинності тільки в 1910. В Індії скасування рабства відбулося в 1843. В Японії офіційно рабство відмінили в кінці 16 ст.

Рабство було поширене також у Південно-Східній Азії. Рабство відносно нещодавно офіційно скасоване в: Ємені (у 1962 р.), в Омані (у 1970 р.), у Мавританії (у 1980 р.), у Нігері (у 1995 р.)

В наш час, в деяких країнах в стані рабів нічого не змінилося на краще, бо йти їм нікуди і вони мимоволі живуть і працюють на рабовласника. За даними організації Timidria, що бореться з рабовласництвом, кількість рабів у Нігері на 2003 рік дорівнювала 870 тис. Аби якось вплинути на ситуацію, Timidria створила низку притулків та офісів в Нігері, де надають тимчасовий прихисток рабам-втікачам, але їх майбутнє залишається невизначеним.

Стан з рабством досі існує в Судані , Сомалі, Анголі , Конго, Сьєрра-Леоне, Непалі, Індії.

"Нове" рабовласництво не має юридичної бази - у всіх країнах світу воно заборонено. Вартість раба значно знизилася. У деяких країнах світу раба можна купити менше, ніж за \$ 100 або обміняти на козу. Більшість сучасних рабів зайняті в

сільському господарстві, гірничій справі, проституції. [5.с.221]

Важливим питанням залишається рабство дітей у 21 столітті. Звичайно офіційно воно було заборонено давно, але знаходяться люди, які користуються беззахисним становищем дітей, перетворюючи їх на рабів, в'язнів та полонених.

Дитяче рабство, дитячі мозолі, дитяче заробітчанство. Раніше ми чули про таке хіба що з телеекранів або читали газетні репортажі з-за океану, де “ненаситні” буржуї й насправді використовували працю хлопчиків і дівчаток у шахтах, на заводах і фабриках, змушували їх цілоденно гарувати на фермах або ж у закладах торгівлі. На жаль, до такого невдячного, многотрудного, жалюгідного життя докотилася й Україна – сьогодні факти використання нелегальної праці дітей у нашій країні є непоодинокими.

Хоча в Україні діє трудове законодавство, в якому чітко обумовлено всі умови працевлаштування неповнолітніх, в українському Кодексі законів про працю чітко прописано вік, з якого дозволяється прийняти людину на роботу, – 16 років (як виняток законодавство допускає працевлаштування 14-15-річним юнакам і дівчатам, але лише за згодою батьків чи осіб, які їх замінюють), [1.ст.] ратифіковані дві Конвенції міжнародної організації праці №№ 138 та 182, існує Закон „Про охорону дитинства”, передбачена кримінальна відповідальність за експлуатацію дітей, тобто, якщо ви заставляєте дітей працювати на себе, можете опинитися за ґратами – закон, як кажуть, суворий, зате справедливий. Та все ж прикладів незаконної експлуатації дитячих робочих рук в Україні досить багато.

Батьківська та соціальна недбалість призводить до жахливих злочинів проти дітей. І явище це зростає: коли 2001 року в Україні від сексуальної работоргівлі постраждала 21 неповнолітня дитина, то 2008 – вже 57. За статистикою міжнародної організації з міграції, 2011 року в Україні зареєстровано 210 потерпілих дітей.

Цього року Європейська комісія підтримала 2-річний проект у сфері протидії торгівлі дітьми «Зміцнення національних механізмів і потенціалу у сфері протидії торгівлі дітьми в Україні». Він задіяний у 5-ти регіонах України: Чернівецькій, Миколаївській, Закарпатській, Луганській та Харківській областях. У рамках цього проекту здійснюється повний супровід потерпілих, їм надаються всі види

реабілітаційних послуг – медична та психологічна, матеріальна, юридична допомога тощо, – розповідає Ельвіра Мручковська, голова Чернівецького громадського об'єднання «Сучасник».

2009 року до Кримінального Кодексу України додано статтю, яка передбачає відповідальність за жебрацтво з немовлям.

Торгівля людьми набула глобальних масштабів і є сучасною формою рабства. Більшість сучасних рабів – жінки та діти. Проблема сучасного рабства стосується всіх країн світу.[9.с.56]

Непрямим винуватцем збереження торгівлі людьми вважається бурхливий економічний розвиток людства і процес глобалізації. У багатьох країнах світу промислова революція привела до руйнування традиційних сільських товариств та масового переселення сільського населення в міста. Роботодавці зацікавлені в дешевій робочій силі, і в тих державах, де не розвинене законодавство, що захищає права найманих робітників, можуть існувати різні форми рабовласництва і примусу до праці. Свою роль відіграє також невміння або небажання держав боротися з організованою злочинністю, наркаторгівлею і т.д.[8.с.26]

За статистикою, опублікованою в Норвегії, щороку 59 дітей, поміщених у прийомні норвезькі сім'ї, кінчають життя самогубством.

Не ліпша ситуація в Китаї- на південному заході Китаю, в провінції Сичуань, процвітає дитяча работоргівля - тисячі дітей продані в інші, більш економічно розвинені провінції країни, наприклад в Гуандун, в якості дешевої робочої сили.

Як повідомляє Reuters з посиланням на китайську газету Southern Metropolis Newspaper, діти у віці 13-15 років, виконують найважчі види робіт, не маючи жодних прав, працюючи по 75 годин на тиждень і отримуючи за свою працю по 3,5 юаня (50 центів) за годину.

У Сичуані активно діє ринок дитячої робочої сили, який контролюється місцевою мафією, на якому можна зустріти і семи-дев'ятирічних дітей. Виставляють дітей на продаж, як правило, їх батьки, проте іноді й самі діти готові вирушити працювати за мізерну плату, щоб не бути тягарем родині.

А в Великобританії влада почала масштабне розслідування: за попередніми

даними, жертвами сексуальних знущань в країні стали 10 000 дітей. Тисячі дітей в Англії піддаються сексуальному насильству з боку підліткових банд, заявила заступник комісара у справах дітей Сью Береловіц.

За оцінками Міжнародної організації міграції (МОМ), 5.7 млн. дітей є жертвами примусової і кабальної праці, а ще 1.2 мільйона дітей - жертвами торгівлі дітьми. Щороку 1 мільйон дітей, в основному дівчаток, примушують до заняття проституцією. Цих дівчаток продають як сексуальних рабинь або використовують для виробництва порнографії. Відомі випадки, коли дітей використовували як донорів людських органів і тканин для проведення незаконних операцій. На даний момент приблизно 300 тис. дітей використовуються як солдат в приблизно 30-ти конфліктних регіонах по всьому світу. Багатьох викрадених дівчаток, перетворених в солдатів, також звертають в сексуальне рабство.

За оцінками ООН, щорічно торговці заробляють більше \$ 7 млрд. (у цю суму входять тільки доходи, одержувані за рахунок продажу і перепродажу людей; дохід, принесений рабами своїм господарям, не врахований).

Держдепартамент США стверджує, що підпільна работоргівля є третьою за рівнем прибутковості кримінальним бізнесом в світі (поступаючись лише торгівлі зброєю та наркотиками), її доходи досягають \$ 32 млрд. на рік.

Щорічно близько 1 млн. чоловік нелегально перебирається в США і країни Європейського Союзу. Багато з цих емігрантів користуються послугами контрабандистів. [3.с.67]

З цього приводу хочеться нагадати всім: коли ми кажемо, що “немає дітей – немає майбутнього”, це насправді лише правильно розставляємо акценти. Нинішні реалії відверто вказують нам, де треба конкретно захищати дітей, підкладати їм плече допомоги, а не заспокоювати себе розмовами на тему “наші діти – наша втіха, радість, щастя”, “діти – квіти життя” тощо. Ці істини і так зрозумілі, ніхто цього не заперечує. Підлітків, у першу чергу тих, які позбавлені належного батьківського піклування, слід захищати від соціальних проблем. Адже відповідальність за те, якими вони виростуть, лежить на нас усіх. Тож зупинити дитяче рабство, покласти край неповнолітньому заробітчанству – обов’язок дорослих, усієї громади.

Список використаної літератури:

1. Кодекс законів Про Працю України: станом на 14 червня 2011 року. Постанови Пленуму Верховного Суду України з питань права. - Х: Право, 2001. - 160с.
2. Болховитинов Н.Н. Новый взгляд на историю США // Американский ежегодник, 1992. – М.: «Наука», 1993. – С. 7-15
3. Борьба с организованной преступностью Европе: Проблемы организации и взаимодействия. Иркутск, 1998-250с.
4. “История политических и правовых учений”. Учебник./ Под.ред. В.С. Нерсесянца.—2-е изд., перераб. И доп.— М.: Юрид. лит., 1988.—816с.
5. Каутский К. Диктатура пролетариата: От демократии к государственному рабству: Большевизм в тупике (переиздание: Берлин. 1921 г.) Антидор, 2002.
6. Криминогенная ситуация в России на рубеже XXI века. М., 2000
7. Моммзен Т. История Рима. Москва, 2001, т. 1 кн. 1, 2, с. 326
8. Проблема детей-сирот в мировом общественном мнении. Социологическое исследование // Беспризорник. – 2004. - № 6. – С. 28-31.
9. Шнекендорф, З. К. Путеводитель по Конвенции о правах ребенка. – М.: Норма, 1998. – 108 с.
10. Штасрман Е. М. Рассвет рабовладельческих отношений в Римской республике. М., 1984.